

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

**The Implementation of the Student Support System by the Teachers in
Mueang Chon Buri Co – School Group 2 under the Office of
Chonburi Primary Educational Service Area 1**

สิริพร ธรรมปรีชา และ อุไร สุทธิรัมย์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Siriporn Thammapreecha and Urai Suthiyam

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: pareiiparewa@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 จำนวน 168 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และเทียบสัดส่วน จากการเปิดตารางของ Cohen, Manion and Morrison จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.976 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ครูที่มีขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน; ครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

Abstracts

The objectives of this research were to study and compare the implementation of the student support system by teachers in Mueang Chon Buri Co-School Group 2 under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 168 teachers in Mueang Chon Buri Co-School Group 2 under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 1, which was obtained using a simple random sampling. The sample proportion was assigned based on Table of Cohen, Manion and Morrison, classified by educational level, work experience and school size. A questionnaire was used as a research instrument for data collection. The instrument's reliability was 0.976. Data collected were then analyzed using statistics, including frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test statistic and One-way ANOVA analysis, as well as Scheffe's method for a pairwise comparison. The major findings indicated that 1) overall implementation of the student support system by the respondents was at a high level, 2) the respondents with different educational level differently implemented the student support system for both overall and individual aspects with a statistical significance level of .05, 3) the respondents with different work experience differently implemented the student support system for both overall and individual aspects with a statistical significance level of .05, 4) the respondents in different school size indifferently implemented the student support system for both overall and individual aspects.

Keywords: Student Support System; Teachers in the United Campus Mueang Chonburi 2; Chonburi Primary Educational Service Area District Office 1

บทนำ

ด้วยสภาพสังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา จึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก การศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ และมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กนักเรียนและเยาวชนในสังคมไทย จากการศึกษาข้อมูลกรมสุขภาพจิตในส่วนของ การให้บริการสายด่วนสุขภาพจิต ในช่วง 6 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2563 (ตุลาคม 2562 - มีนาคม 2563) พบว่า 1 ใน 3 ของผู้ใช้บริการทั้งหมดเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน อายุ 11 - 25 ปี และปัญหาที่พบมาก 5 อันดับ คือ ปัญหาความเครียดหรือวิตกกังวล ปัญหาจิตเวช ปัญหาความรัก ปัญหาซึมเศร้าและปัญหาครอบครัว ที่อาจนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือเหตุการณ์ที่เป็นอันตราย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2563 : 1)

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน จึงมีนโยบายให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกำหนดมาตรการ สนับสนุน ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนรอบด้าน เน้นกิจกรรมส่งเสริมป้องกัน แก้ไขปัญหาและคุ้มครองสิทธิเด็ก โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนมีมาตรฐานในการ จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนแก้ไขปัญหา ต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น ปัญหาสารเสพติด ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ โดยประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และองค์กรในท้องถิ่นเพื่อสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนความรู้เชื่อมโยงสารสนเทศและความร่วมมือระหว่าง ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : 7)

สถานศึกษาถือเป็นสถานที่สำคัญที่เด็กนักเรียนมีความใกล้ชิดมากที่สุด รองลงมาจากครอบครัว ซึ่งผู้ปกครองให้การยอมรับและคาดหวังว่าบุตรหลานของตนจะได้รับความรู้ การอบรมสั่งสอน การดูแล เอาใจใส่ จากบุคลากรภายในสถานศึกษา สถานศึกษาจึงต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กนักเรียน เป็นหลัก ให้เด็กนักเรียนได้อยู่ในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่มีความปลอดภัย เกิดทักษะทั้งด้านความรู้ สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตที่ปลอดภัย และมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563 : 2)

นอกจากนี้ สถานศึกษาต้องจัดระบบงานกิจกรรมที่ส่งเสริมความประพฤติให้เหมาะสม โดยการนำ กระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาพัฒนาศักยภาพนักเรียนอย่างรอบด้าน เด็กนักเรียน จะต้องได้รับการพิทักษ์ ปกป้อง คุ้มครอง และดูแล โดยมี ผู้บริหารสถานศึกษา และครูเป็นผู้ขับเคลื่อน การดำเนินงานเพื่อคุ้มครองดูแลเด็กนักเรียน และต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่ายเพื่อให้เกิด ความปลอดภัยกับเด็กนักเรียนอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563 : 2) เช่นเดียวกับ (ณปิติ วงศ์ษา, 2559 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่าเป็นระบบที่ ช่วยป้องกันและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และยังช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่เด็กและเยาวชน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ส่งเสริมให้มีคุณธรรมจริยธรรมและมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นหนึ่งในบุคลากรที่รับผิดชอบงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 เพื่อติดตามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และการคัดกรองนักเรียน 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 4) ด้านการส่งต่อ ผู้วิจัยคาดว่าผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาศกยภาพอย่างรอบด้าน และผู้บริหารระดับสูง

สามารถนำผลการศึกษามากำหนดนโยบาย แนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 279 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 169 คน ใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011 : 147) ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) และเทียบสัดส่วนจากขนาดของโรงเรียน

2. เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist) เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และ ขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และ การคัดกรองนักเรียน 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 4) ด้านการส่งต่อมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มอบให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำนวน 12 โรงเรียน เพื่อขออนุญาตจัดเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) ไปยังกลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 168 คน และ ดำเนินการขอความอนุเคราะห์จากครูตอบแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) กลับให้ผู้วิจัย เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวน 168 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และ ขนาดของโรงเรียน

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อ รายด้านและโดยรวม แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย เถลไถลในการแปลค่าของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์กำหนดของ ลิเคิร์ต (Linkert Rating Scale)

4.5 วิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ได้แก่ 1) ปริญญาตรี และ 2) สูงกว่าปริญญาตรี วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t test for independent-sample)

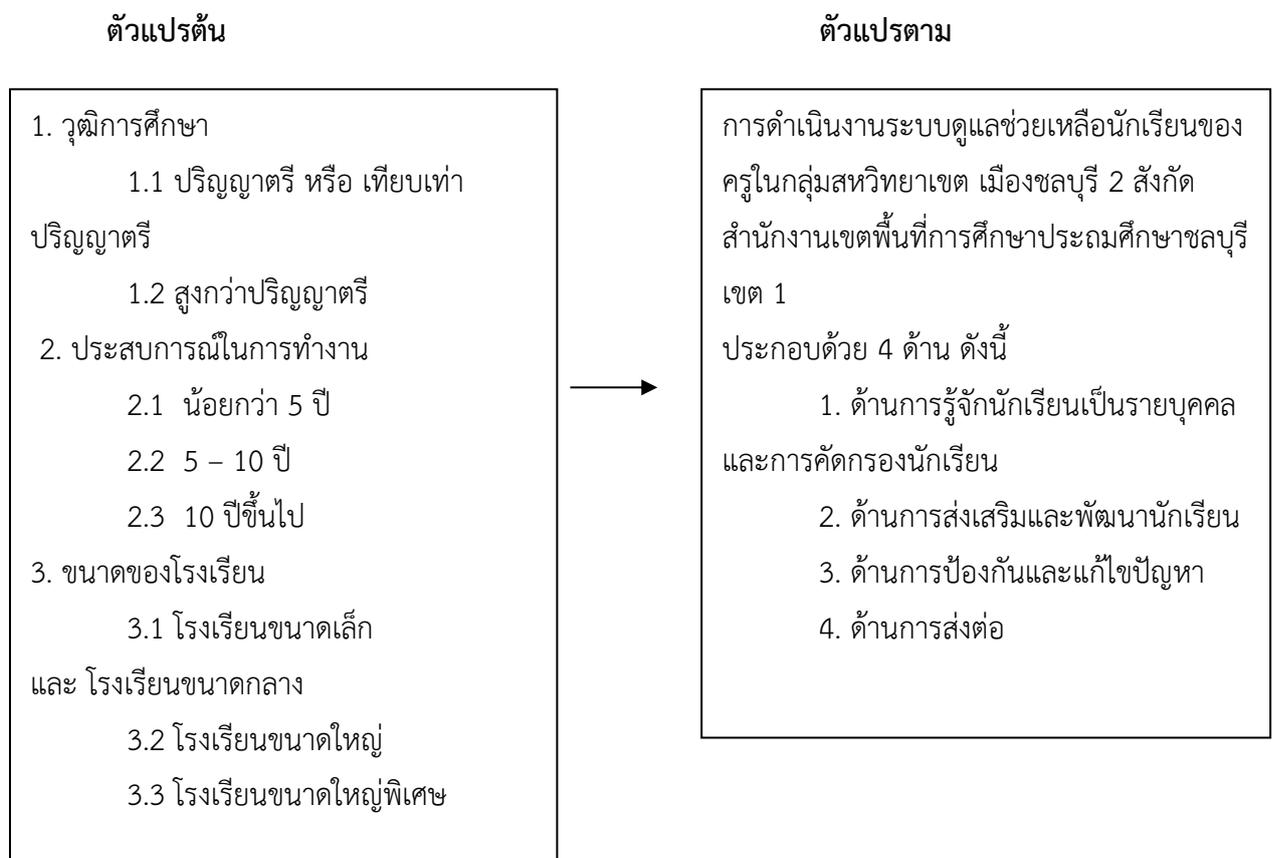
4.6 วิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ได้แก่ 1) น้อยกว่า 5 ปี 2) 5 - 10ปี และ 3) มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป วิเคราะห์โดยค่า One Way Analysis of Variance ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำคะแนนเฉลี่ยเป็นราย

คู่ใช้การทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison) และการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

4.7 วิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนขนาดเล็ก และ โรงเรียนขนาดกลาง 2) โรงเรียนขนาดใหญ่ และ 3) โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ วิเคราะห์โดยค่า One Way Analysis of Variance ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้การทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison) และการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และการคัดกรองนักเรียน รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา และ ด้านการส่งต่อ

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ครูที่มีขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และ การคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา และ ด้านการส่งต่อ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาต้องจัดระบบงานกิจกรรมที่ส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม โดยการนำกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาพัฒนาศักยภาพนักเรียนอย่างรอบด้าน เด็กนักเรียนจะต้องได้รับการพิทักษ์ปกป้อง ค้ำครอง และดูแล โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา และครูเป็นผู้ขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อค้ำครองดูแลเด็กนักเรียน และต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่ายเพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับเด็กนักเรียนอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563 : 2) สอดคล้องกับ (รัตนา นิธิรักษ์, 2555 : 4) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาต้องตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดกระบวนการดำเนินงานที่มีวิธีชัดเจน มีคุณภาพมาตรฐาน อาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพเพื่อส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ เกิดการพัฒนาศักยภาพทุกมิติ และอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ (สุนิสา มาสุข, 2560 : 85 - 87) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง พบว่า การดำเนินงานระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนของครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ (สุภัทสร สุริยะ, 2562 : 70 - 74) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และการคัดกรองนักเรียน พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นผลมาจาก ครูปฏิบัติตามคู่มือแนวทางดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยจัดเก็บข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อทำการแยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และ กลุ่มพิเศษ เพื่อการช่วยเหลือได้ตรงตามพฤติกรรมของนักเรียนอย่างแท้จริง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1, : 3) สอดคล้องกับ (ศิริรัตน์ เกตุประทุม, 2560 : 45) ศึกษาการดำเนินงานและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การดำเนินงานและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และการคัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ (พิมพ์ญาภา นุพิมพ์, 2560 : 73 - 81) ศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และการคัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นผลมาจาก ครูปฏิบัติตามคู่มือแนวทางดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการพัฒนาส่งเสริม และสนับสนุนนักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา หรือ กลุ่มพิเศษ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1, : 4) สอดคล้องกับ (กรรณสพร ผ่องมาศ, 2561 : 51 - 56) ศึกษา การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตราด จันทบุรี และระยอง พบว่า การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ (เบญจรงค์ เที้ยงศรีเกลี้ยง และ รัตนา กาญจนพันธุ์, 2564 : 140 - 151) ศึกษา ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สหวิทยาเขตวิภาวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียนอยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.3 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นผลมาจาก ครูปฏิบัติตามคู่มือแนวทางดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ให้คำปรึกษา และจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไข้ปัญหา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 : 4) สอดคล้องกับ (พรศักดิ์ ผกากรอง, 2562 : 74 - 85) ศึกษาการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ปัญหาอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ ญัฐพัชร์ และ คี (กฤทธิ์ ศิลาลาย, 2564 : 204 - 212) ศึกษาการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตวังทองหลาง พบว่า การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและการแก้ไข้ปัญหาอยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.4 ด้านการส่งต่อ พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นผลมาจาก ครูปฏิบัติตามคู่มือแนวทางดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูมีการส่งต่อภายในไปยังครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ครูวิชาการ และ ครูอนามัย เพื่อให้ความช่วยเหลือ รวมถึงประสานงานกับหน่วยงานด้านสาธารณสุขและเครือข่ายความร่วมมืออื่น ๆ เพื่อการส่งต่อภายนอก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1, : 4) สอดคล้องกับ (บุญยิ่ง พรหมจารี, 2560 : 53 - 57) ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ (กษิฎิพงษ์ ไวศยะยาณกุล และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2564 : 141 - 151) ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจเป็น

ผลมาจาก ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจ วิสัยทัศน์ และประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมทั้งระบบเพื่อให้ในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างรอบด้านมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้เป็นไปตามแนวคิดของ (พิมพ์ญาภา นูพิมพ์, 2560 : 79) ที่กล่าวว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงจะมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีระบบและเป็นขั้นตอน โดยใช้คำพูดสร้างสรรค์ระมัดระวังไม่ทำให้นักเรียนรู้สึกผิด กังวล หรือ โกรธ สอดคล้องกับ เบญจรงค์ เทียงศรีเกลี้ยง และ (รัตนา กาญจนพันธ์, 2564 : 140 - 151) ศึกษา ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สหวิทยาเขตวิภาวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับ (บุญยิ่ง พรหมจารีย์, 2560 : 53 - 57) ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งอาจเป็นผลมาจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีความรู้ วิสัยทัศน์ ความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ทั้งนี้เป็นไปตามแนวคิดของ (สุนิสา มาสุข, 2560 : 92) ได้กล่าวว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป สามารถส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนได้ดีกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย โดยเฉพาะความสามารถในการแก้ปัญหาให้นักเรียนได้รวดเร็ว ซึ่งครูที่เคยพบปัญหามาก่อนจะรู้วิธีและมีแนวทางในการดำเนินการให้คำปรึกษา สอดคล้องกับ (พิมพ์ญาภา นูพิมพ์, 2560 : 73 - 81) ศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว พบว่า การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามประสบการณ์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับแตกต่างกันมาก และยังสอดคล้องกับ (พรศักดิ์ ผกากรอง, 2562 : 74 - 85) ศึกษา การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามอายุราชการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

2.3 ครูที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกันมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจเป็นผลมาจาก ครูทุกคนปฏิบัติตามนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 โดยการเสริมสร้างทักษะและพัฒนาศักยภาพนักเรียนอย่างรอบด้าน เพื่อให้นักเรียนสามารถรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างชาญฉลาด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1, : 1) สอดคล้องกับ (ภัสสร สุริยะ, 2562 : 70 - 79) ศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันและยังสอดคล้องกับ (ศิวา ขุนชำนาญ และ จรัส อติวิทยากรณ์, 2564 : 1,313 – 1,328) ศึกษา การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และ การคัดกรองนักเรียน ครูควรใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ครูควรมีการประเมินให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนานักเรียน และบันทึกผลที่เกิดจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทุกครั้ง
3. ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา ครูควรมีการรายงานผลที่เกิดจากกิจกรรมการป้องกันและแก้ไข้ปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่อง
4. ด้านการส่งต่อ ครูควรมีการบันทึกการส่งต่อและการช่วยเหลือนักเรียนให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
2. ควรศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 และโรงเรียนในเขตชลบุรี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ หรือปรับเปลี่ยนตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กชฎิพงษ์ ไวศยะยานุกูล และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2564). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในกลุ่ม สหวิทยาเขตเบญจบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 6 (1), 141-153.
- กรรมสพร ผ่องมาศ. (2561). การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตราด จันทบุรี และระยอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ณปิติ วงศ์ษา. (2559). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2564. แหล่งที่มา http://www.edu-journal.ru.ac.th/AbstractPdf/2560-2-1_1510845975_5814470621.pdf
- บุญยั้ง พรหมจารีย์. (2560). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- เบญจรงค์ เทียงศรีเกลี้ยง และ รัตนา กาญจนพันธ์. (2564). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สหวิทยาเขตวิภาวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 6 (2), 139-152
- พิมพ์ญาภา นุพิมพ์. (2560). ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรศักดิ์ ผลการอง. (2562). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- รัตนา นิธิรักษ์. (2555). การพัฒนาคู่มือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านท้องคั่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชา การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ศิริรัตน์ เกตุประทุม. (2560). การดำเนินงานและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิวา ขุนชำนาญ และ จรัส อติวิทยากรณ์. (2564). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 1,313 – 1,328.
- สุนิสา มาสุข. (2560). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภัสสร สุริยะ. (2562). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. คู่มือแนวทางดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา: <http://www.chon1.go.th/web/#>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). คู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนของสถานศึกษา. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://drive.google.com/file/d/1R9s0apSmUN8aIZZMx8ZjURTqG1ZjIQDG/view>
- Cohen, Louis.; Manion, Lawrence; & Morrison, Keith. (2011). *Research Method in Education*. 7th ed New York: Morrison